

RETURNING THE ספר תורה TO ITS PLACE OF STORAGE-הכנסת התורה

On Mondays and Thursdays according to מנהג אשכנז the ספר תורה is returned to the ארון after קריאת התורה and before the congregation recites אשרי and למנצח. Among congregations that follow מנהג ספרד, some follow מנהג אשכנז while others return the ספר תורה to the ארון after קריאת התורה and after the congregation recites אשרי and למנצח. This difference in מנהג is already reported by the ספר כלבו: ספר כלבו סימן כ' ד"ה ואם היה-אחר כך עומד החזן ומניח הספר ביד הגולל ואומר למנצח וסדר קדושה ואחר כן מחזיר הספר למקומו ואומר קדיש תקבל, ויש מקומות שאין אומרים אשרי אלא אחר חזרת הספר כי אם ביום שיש בו קרבן מוסף והכל לפי המנהג, וכשמחזירין הספר למקומו אומר יהללו וגומר תפלתו כשאר ימות השבוע.

The כל בו alludes to what appears to be an inconsistency in practice in מנהג אשכנז; i.e. on Mondays and Thursdays, the ספר תורה is returned to the ארון before the congregation recites אשרי. On שבתות and ימים טובים, the ספר תורה is returned to the ארון after the congregation recites אשרי. The reason for this difference is explained by the כל בו as: כי כל בו's answer does not explain why it is the practice in מנהג אשכנז that on ראש חדש when תפלת מוסף is recited, the ספר תורה is returned to the ארון after קריאת התורה but before the congregation recites אשרי.

The difference in practice concerning הכנסת התורה may be the result of differences in synagogue architecture. Let us review the following גמרא:

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לט' עמ' ב'—ואמר רבי תנחום אמר רבי יהושע בן לוי: אין שליח צבור רשאי להפשיט את התיבה בצבור, מפני כבוד צבור. ואמר רבי תנחום אמר רבי יהושע בן לוי: אין הצבור רשאי לצאת, עד שינטל ספר תורה ויניח במקומו; ושמואל אמר: עד שיצא. ולא פליגי: הא דאיכא פיתחא אחרינא, הא דליכא פיתחא אחרינא. אמר רבא, בר אהינא אסברה לי: (דברים יג) אחרי ה' א—להיכם תלכו.

We can draw two conclusions from this גמרא:

1. None of those congregated as part of the ציבור was permitted to leave the room in which קריאת התורה took place until the ספר תורה was returned to its place of storage;
2. The room in which קריאת התורה took place did not contain a place to store the ספר תורה;

Let us add one more fact to the mix. At the time of רב עמרם גאון, רב עמרם גאון ended תפלת שחרית, רב עמרם גאון ended תפלת שחרית, רב עמרם גאון ended תפלת שחרית with ובהא לציון אשרי that is recited after קדיש תקבל:

סדר רב עמרם גאון סדר שני וחמישי-ועומד ומחזיר ספר תורה למקומו ואומר. יהללו את שם ה' כי נשגב שמו לבדו, הודו על ארץ ושמים. וירם קרן לעמו תהלה לכל חסידיו לבני ישראל עם קרובו הללוי-ה. לענין לומר קדיש, יש שהחזיקו אחר קריאת ס"ת לאלתר קודם הגללו. ויש שהחזיקו לומר אחר שמחזירין אותו למקומו. ומסתברא לאחר קריאת ס"ת. שמה טעם לקדש ואחר כך לפתוח אשרי. ואומר אשרי יושבי ביתך, ובא לציון. ואני זאת. ואתה קדוש, וקרא זה, ומקבלין, ותשאני רוח, ונטלתני. יתגדל. תתקבל. יהא שלמא, עושה שלום.

It would appear that when a synagogue did not have a place to store the ספר תורה within the room in which קריאת התורה took place, הכנסת התורה was not performed until the end of the service. The reason being that the congregants were required to follow the ספר תורה until the ספר תורה reached its place of storage. It would be disruptive to return the ספר תורה to its place of storage and to then try to resume the service. It was more respectful to wait until the service was completed before returning the ספר תורה to its place of storage. That the גמרא had this issue in mind is clear from its requirement that those present not leave the synagogue until the ספר תורה left the synagogue. The גמרא made this point only because the ספר תורה was being brought to its place of storage at the point when people would normally leave because it was the end of the service.

The טור sheds some additional light on these issues:

טור אורח חיים סימן קמח'-גרסינן בפרק ואלו נאמרינן אין שליח ציבור רשאי להפשיט התיבה בציבור כל זמן שהם בבית הכנסת; פירש רש"י שהיו רגילין להביא ספר תורה מבית אחר שהוא משתמר בו לבית הכנסת ופורשין בגדים נאים סביב התיבה ומניחים אותה על התיבה. וכשיוצאים משם ונוטלים ספר תורה ליתנו בבית שמשתמר בו לא יפשיט התיבה בפני הציבור שטורה ציבור הוא להתעכב שם עם הספר תורה אלא מוליך ספר תורה והעם יוצאים אחריו ואחר כך בא ומפשיט התיבה: סימן קמט-ותו גרסינן התם א"ר תנחום אמר ריב"ל אין הציבור רשאי לצאת עד שינטל ספר תורה. ושמואל אמר עד שיצא. ולא פליגי הא דאיכא פתחא אחרינא הא דליכא פתחא אחרינא. אמר רבא בר אהינא אסברא לי אחרי ה' א-להיכם תלכו; פירש"י איכא פתחא אחרינא משינטל ספר תורה לצאת דרך פתחו הרועה לצאת בפתח אחר יוצא אפיו לא יצא ספר תורה. ליכא פתחא אחרינא נכון הוא שיצא ספר תורה ולא יצא אדם בפני ספר תורה.

The גמרא in סימן קמט-הגה' is the source for the following rule as well:

שולחן ערוך אורח חיים סימן קמט-הגה': ובמקומות שמצניעין אותו בהיכל, שהוא הארון בבית הכנסת, מצוה לכל מי שעוברת לפניו ללוותה עד לפני הארון שמכניסין אותה שם (ד"ע ומהרי"ל). וכן הגולל ילך אחר הספר תורה עד לפני הארון, ועומד שם עד שיחזירו הספר תורה למקומה (הגה' מיימוני פ' י"ב מה"ת) וכן נוהגין במגביה הס"ת, כי הוא עיקר הגולל.

TRANSLATION OF SERVICES

ספר כלבו סימן כ' ד"ה ואם היה -Afterwards, the prayer leader stands and places the Sefer Torah in the hands of the one who rolled the Sefer Torah closed. The Prayer Leader then recites: La'Minatzeach and Kedusha D'Sidra. Then the Sefer Torah is returned to its place of storage and he recites Kaddish Tiskabel. There are places where they do not recite Ashrei until after returning the Sefer Torah to its place of storage except on days when Tefilas Mussaf is recited. Each locality follows its own custom. In all localities, when the Sefer Torah is returned to its place of storage, they recite Yi'Halilu and complete the services as on all other days.

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לט' עמ' ב' -Rabbi Tanhum also said in the name of Rabbi Joshua ben Levi: The Precentor is not permitted to strip the ark bare in the presence of the Congregation because of the dignity of the congregation. Rabbi Tanhum also said in the name of Rabbi Joshua b. Levi: The congregation is not permitted to depart until the Torah-scroll is removed and deposited in its place. Samuel said: They may not depart until the Precentor has gone out. There is no variance between them; the former refers to when the synagogue has another exit, the latter to when there is no other exit. Raba said: Bar Ahina explained to me that the Scriptural basis for this regulation is: You shall walk after the Lord your G-d.

סדר רב עמרם גאון סדר שני וחמישי -The prayer leader stands and returns the Sefer Torah to its place of storage and recites: Yihalilu Es . . . Concerning reciting Kaddish, there are those whose practice it is to recite Kaddish immediately after completing Kriyas Ha'Torah and before the Torah is rolled closed while others follow the practice of reciting Kaddish after the Sefer Torah is returned to its place of storage. It appears that the preferred practice is to recite Kaddish immediately after completing Kriyas Ha'Torah and before the Torah is rolled closed. Otherwise what purpose does reciting Kaddish serve when it is recited before Ashrei. They then recite Ashrei, Oo'Vah Li'Tzion, V'Ani Zos, V'Ata Kadosh, V'Kara Zeh, Oo'Mikablin, Va'Tisa'Eini Ruach, Oo'nitalsani. Yisgadal. Tiskabel. Yihai Shlama and Oseh Shalom.

טור אורח חיים סימן קמח' -We learned in the chapter entitled: V'Ailu Ne'Emarim that the prayer leader is not permitted to remove the decorations from the table on which Kriyas Ha'Torah took place as long as the members of the congregation are present in the synagogue. Rashi explains that it was their custom to bring the Sefer Torah to the synagogue from another building where it was kept in a safe place for use in the synagogue. They would decorate the table upon which Kriyas Ha'Torah took place with pretty decorations and would place the Sefer Torah on the table. When they would finish the services and leave the synagogue, they would remove the Torah from the

synagogue to return it to its place of safe keeping. They would not remove the decorations in front of the congregants because it would not be respectful to the congregants to make them wait with the Sefer Torah until the decorations were removed. Instead, they would take the Sefer Torah out with the congregation following the Sefer Torah. Then they would remove the decorations from the table.

סימן קמט-We also learned in the same Gemara: Rav Tanchum said in the name of Rabbi Yehoshua Ben Levi that the congregation may not leave the synagogue until the Sefer Torah is raised to begin its trip out of the synagogue. Shmuel said that the congregants may not leave the synagogue until the Sefer Torah has left the synagogue. It was explained that the opinions of the two rabbis were not in conflict with each other. The congregation can leave immediately upon the Torah being raised to begin its trip out, if there is another exit besides the exit through which the Torah will depart. The congregation must wait to leave until the Sefer has left the area if there is only one exit from the synagogue. Rava son of Aheina said that his rule is based on the verse: You shall walk after the Lord your G-d. Rashi explains that when the synagogue had two exits, the congregants may leave from the exit that will not be used to carry out the Sefer Torah upon the Sefer Torah beginning to move out of the synagogue. If the synagogue has only one exit, the congregants must wait for the Sefer Torah to leave the area. It is not appropriate that a person should walk ahead of the Sefer Torah.

שולחן ערוך אורח חיים סימן קמט-RAMAH: In places where the Sefer Torah is stored in the ark in the synagogue, it is a mitzvah for anyone who is standing where the Sefer Torah passes to accompany the Sefer Torah as it is carried to the ark. In addition, the one who rolled the Sefer Torah closed should follow behind the Sefer Torah and wait until the Sefer Torah is returned to the ark. The one who lifted the Torah in order to be rolled closed should act in the same manner since he performed the more important role in having the Sefer Torah rolled closed.

SUPPLEMENT

WHY DO WE OMIT תהנון ON SOME DAYS OF THE YEAR

This morning, we resumed reciting תהנון after not reciting תהנון for the whole month of ניסן. Upon doing so this morning, I realized that in all our discussions of תהנון, I neglected to discuss why we omit the recital of תהנון during certain periods of the year. I believe that the reason for omitting תהנון on certain days of the year is found in the reason that we omit תהנון in the month of ניסן.

Let us begin by analyzing another issue. At what point in תפלת שחרית should we make our personal requests to the רבונו של עולם? If you review what we learned, you will find that there are four options: at the end of the ברכה in שמונה עשרה that is appropriate to the request; at the end of the ברכה of שומע תפלה, in א-להי נצור or in תהנון. Let me add one more issue. In Newsletters 1-9 and 1-10, we studied a question and answer that the Maharal Mi'Prague asked: why do we need to pray for our needs? Does not the רבונו של עולם already know what we need?

One last question: how should we interpret the fact that there are certain times of the year on which we omit תהנון? What message is חז"ל sending us? I think that חז"ל is telling us that the preferred place in which to ask for our needs is תהנון. The reason that we omit תהנון in certain periods of the year is that on those days, we do not need to articulate our needs because on those days the רבונו של עולם will take care of our needs without our asking. This idea originates in חג הפסח and חדש ניסן and from חז"ל as part of the concept of ליל שמורים. חז"ל is teaching us that חדש שמורים is a month in which we do not need to articulate our needs to the רבונו של עולם. It is a month in which the רבונו של עולם will take care of our needs without our asking. The second day of אייר is the day on which we resume being responsible to ask the רבונו של עולם to fulfill our needs.

This idea may lead to another conclusion; that שמונה עשרה is primarily a replacement for the עבודה in the בית המקדש and not a vehicle by which to request the fulfillment of our personal needs.

וגאון פירש שהא דאמר ריב"ל בכל מקום קאמר כששליח ציבור אומר עושה שלום אחר גמר תפלתו אין ציבור רשאי לצאת עד שינטל ספר תורה להצניעו. והוסיף שמואל כי בזמן שמוציאין אותו מבית הכנסת להצניעו אין רשאי לצאת עד שיצא וילכו אחריו ויעשו לו הידור. ואמר רבא בר אהינא אסברא לי אחרי ה' א-להיכם תלכו. הילכך ליעכביה לספר תורה עד דנפיק והוא אחוריה ולא נפיק מקמיה. ואי איכא פתחא אחרינא רשאיין.